

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra KIRKE-SPEJL

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 87.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig10val-shoot-idm139947087255200/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Kirke-Spejl

end Enkeltmands Vidnesbyrd, saaledes kan man heller ikke mistro den kristne Menighed i sin Tros-Bekjendelse, uden at stemple den Menighed, der har virket mest for Sandhed og lidt mest for sin Tro, til den falskeste under Solen, langt falskere end Mahomed's Tilhængere, der jo aldrig har forfalsket sin oprindelige Tros-Bekjendelse paa Gud og Mahomed.

Daaben og Nadveren tør vi derfor kjækt stille i Spidsen som grundkristelige Kjendsgjæringer, og da de aabenbar kun bliver kristelige ved Indstiftelses-Ordene, som ikke blot følger, men skaber dem, saa har vi i disse Ord, hvortil Daabspagten uadskillelig hører, Grund-Oplysningen om den eneste ægte, uforanderlige Kristendom, der maa have ligget til Grund overalt ved den ægte Kristendoms Udbredelse og Udvikling, og maa have været saa vel Livs-Grunden som Lys-Grunden; da baade Herrens egne Indstiftelser er de eneste grundkristelige Kjendsgjæringer, og da saa vel Livs-Udviklingen som Oplysningen, for at være ensartede, maa have haft fælles Udspring.

Vist nok har man i vore Dage villet benægte, at Daabs-Pagten hørte til Indstiftelses-Ordet ved Daaben; men dels er dette kun en Gjentakelse af den skammelige Beskyldning mod den kristne Menighed, at den skulde have forfalsket den ægte apostoliske Tro og Daab, da dertil nødvendig maaite høre en Tros-Bekjendelse og Daabspagt, der enten var de samme som nu, eller maa være vitterlig forfalskede; og dels kan Tros-Bekjendelsen slet ikke tænkes borte fra Daaben, uden at Daaben taber sit kristelige Kjendemærke, da baade Fadereus og Sønnens og den Helligaands Navn først af Tros-Bekjendelsen faar deres kristelige Betydning, som jo er aldeles forsvunden, naar Tros-Ordet paa Jesus Kristus som Gud Faders enbaarne Søn ej er uopløselig forbundet med Daabs-Ordet; medens Daabs-Ordet bliver dødt og magtesløst, naar den kristelige Helligaand taber sit Kjendemærke, som er Levendegjørelsen af det kristelige Tros-Ord i det hele og først og sidst af sit eget Navn deri, uopløselig forbundet med det hellige Folk og de helliges Fællesskab om Syndsforladelse, Kjøds-Opstandelse og evigt Liv.

Denne Skjælsætning mellem Fælles-Troen med Livs-Kilden fremfor alt, som maa være lige tilgængelige for alle, og Livs-Udviklingen med Livs-Oplysningen derefter, der til alle Tider maa i Grunden være lige saa forskellige som de troendes Alder og Erfaring, Anlæg og Kundskab, og som Menigheden i det hele maa efter Evne tilægne sig paa sine Ældstes og skriftkløges

Kirke-Spejli

Vidnesbyrd: denne haade for det kristelige Levnedsløbs og for den kristelige Oplysnings Skyld nødvendige Skjelsætning har Menighedens skriftkloge vel til alle Tider prøvet paa; men det maatte nødvendig blive Fuskeri, saa længe man ikke havde opdaget Grund-Hjemmelen i levende Forbindelse og Forening med Livs-Kilden og Livs-Næringen i Herrens egne Indstiftelser, som »Herrens Gjæringer«, de store Guds Hemmeligheder og kristelige Kjendsgjæringer: den hellige Daab og den hellige Nadver.

Saa længe man nemlig ikke tydelig kan skjelne mellem Herrens egen Grund-Lærdom, som er Grund-Oplysningen ved Daaben og Nadveren, baade om den kristne Tro, det kristelige Haab og den kristne Kjærlighed, og Apostlernes Lærdom eller den aandelige Lærebygning, da er Sammenblandingen af, hvad man kalder »Kirke og Skole«, eller Tro og Lærdom, selv med den bedste Vilje uundgaelig, og da kommer med Nødvendighed enten Præsten eller Skolemesteren, enten de indviede eller de skriftkloge, til at staa mellem Herren og Menigheden, og imellem Aanden og Ordet, ligesom i den gamle Pagts Dage; hvorved hele det kristelige Forhold, som forudsætter Herrens og Menighedens, og Aandens og Ordets, Grund-Enhed og Sammenvirkning, aldeles forrykkes, og Kristendoms-Begrebet enten som en ny Lov, eller som Hælvdens Lov og Hælvdens Naade, bliver, saa vidt muligt, dødt og magtesløst. Hvor man imidlertid, som i det lutherske Kirke-Sogn, blot holdt fast paa Grund-sætningen om Guds Naades Tilstrækkelighed og en levende guddommelig Virksomhed gennem Evangeliets Forkyndelse og Sakramenternes rette Forvaltning efter Herrens egen Indstiftelse, der fremkom vistnok derved det fuldstændigste Vilde-rede, men der bevaredes dog Livs-Muligheden, og der tør vi godt gjøre Regning paa i en videre Kreds at forefinde, hvad vi forefandt hos os selv: Lyst til det evige Liv og Tro derpaa som Guds Naadegave i Kristus Jesus vor Herre; og hvor disse Ting findes, vil de snart overvinde de Hindringer, som Jøder og Tyrker i Aandens Verden lægger i Vejen for den kristelige Frihed og Oplysning, hvis Banner øjensynlig rejstes ved Morten Luther, og vil nu fra det lille lutherske Kirkesogn ved et aandeligt Korstog indtage det hellige Land og rydde det til Ophyg-gelsen af det ny Jerusalem, som Staden paa Bjærget, der ikke kan skjules.

Dette aandelige Korstog med det levende Ord, som er det tvæeggede skarpe Sværd, der udgaar ad Munden, lader sig nu